

Archief oud

Ledenvergadering

Afdelingsledenvergadering op zaterdagmiddag 11 april 2015

Na afloop van het huishoudelijk gedeelte zal Gert Zuidema een lezing houden over "Stichters, naamgevers en (erf)voogden van een aantal bekende en minder bekende gasthuizen in Groningen". Bijzondere aandacht voor de voogd Quintinus Pabus van het Sint Anthony Gasthuis aan de Rademarkt.

In het najaar van 2012 organiseren de NGV afdeling Groningen, de cultuurhistorische vereniging Stad en Lande en het RHC Groninger Archieven vier lezingen.

Op woensdag **17 oktober 2012** spreekt dhr. **Jochem Abbes** over **Westerwolde** in relatie tot de stad Groningen.

Jochem Abbes studeerde geschiedenis in Groningen en is momenteel werkzaam als cultuurambtenaar voor de Westervoldse gemeente Vlagtwedde. In zijn vrije tijd is hij actief op kerkelijk en politiek gebied en o.a. voorzitter van de Historische Vereniging Westervolde en bestuurslid van de Stichting Monumenten Westervolde.

Op woensdag **7 november 2012** een dubbel-lezing door de heren **Harry Brouwer en Redmer Alma** over de **Heerlijkheid Harssens**. Harssens wordt in publicaties vaak omschreven als een onaanzienlijk dorp bij Groningen. Toch kan dit dorp bogen op een roemrijk verleden. Ooit stonden er in Harssens een steenhuis en een borg. Beide borgterreinen zijn nu nog duidelijk zichtbaar in het landschap.

De opvallendste familie die de borg te Harssens bewoonde is het geslacht Hillebrandes van Harssens. Vrijwel uit het niets komen zij aan het eind van de 16e eeuw opgedoken. Centraal in de lezingen staan de broers Warmolt en Menolt Hillebrandes van Harssens. De voorouders van Warmolt en Menolt waren onopvallende kooplieden in de stad Groningen, over wie toch de nodige interessante dingen te melden zijn. Warmolt Hillebrandes kocht de borg Harssens in 1598. Menolt Hillebrandes bracht het tot *Hofkammerrat* in dienst van de Habsburgse keizers in Wenen en Praag. Beide broers werden in de adelstand verheven. Dit gegeven maakt hen uniek in de Groninger

geschiedenis. Uit recent historisch onderzoek is aan het licht gekomen dat zowel in Oostenrijk als in België in de 17^e en 18^e eeuw leden van de familie Hillebrandes van Harssens woonden. Een prachtvondst werd gedaan in een bibliotheek van Stuttgart. Hier bevindt zich het Album Amicorum (vriendenboek) van de keizerlijke *hofkammerrat* Menolt Hillebrandes von Harssens. De fraaie afbeeldingen in dit album amicorum worden tijdens deze lezing getoond.

Redmer Alma doet onderzoek naar de Ommelander adel in de late Middeleeuwen.

Harry Brouwer doet onderzoek naar de heerlijkheid Harssens.

Op woensdag **28 november 2012** spreekt drs. **Egbert van der Werff** naar aanleiding van het verschijnen van de nieuwe uitgave van de **kroniek van Sicke Benninge** in oktober 2012. De kroniek is een belangrijke bron voor de geschiedenis van Groningen en Friesland tot ca. 1530. Benninge beschrijft zijn tijd uitvoerig op basis van eigen waarneming, herinneringen, en mondelinge getuigenissen. Ook schriftelijke bronnen worden door hem benut of zelfs geheel in zijn kroniek opgenomen. De kroniek wordt in de lezing geplaatst in de context van de eigen tijd en van de regionale historiografie.

Egbert van der Werff verzorgde de uitgave van de kroniek. Hij studeerde Middeleeuwse geschiedenis aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Naast zijn baan als beheerder van het Pelstergasthuis schrijft hij over Groningse historische onderwerpen. Zo werkte hij in 2012 mee aan de totstandkoming van boeken over de wijk Beijum en over de St Jozefkerk in Groningen.

Op woensdag **12 december 2012** houdt **dhr. Jan van den Broek** een lezing onder de titel **Van Stadskist tot T2100**. Het oude stadsarchief van Groningen berust bij het RHC Groninger Archieven en is sinds enige tijd doorzoekbaar met behulp van een digitale toegang. De toegang is te vinden onder nummer 2100. Net als elk individu heeft een gemeenschap van mensen – en dus ook een stad – haar eigen kenmerkende bijzonderheden en geschiedenis. En zoals steden verschillen in hun aard en historie, zo is dat ook met hun archieven. Er zijn natuurlijk wel overeenkomsten tussen de archieven van verschillende steden, maar stadsarchieven zijn toch vooral unieke verzamelingen van documenten die het stedelijke verleden en de bijzonderheden daarvan weerspiegelen. Tijdens de voordracht **Van Stadskist tot T2100** zal Jan van den Broek een overzicht geven van wat men in het Groninger stadsarchief tot c. 1594 kan vinden, ingaan op het gebruik dat stadsbestuurders en historici er in de loop van de eeuwen van hebben gemaakt en de pogingen bespreken die achtereenvolgens zijn gedaan om de massa van informatie te beheren en toegankelijk te maken. Hij zal ook vertellen over zijn eigen ervaringen met het ontsluiten van het archief en over de keuzes die daarbij moesten worden gemaakt. Uiteraard komt ook de vraag aan bod wat men wel en niet van ‘Toegang 2100’ kan verwachten.

Jan van den Broek (1945) studeerde klassieke talen en filosofie in Nijmegen en kwam in 1971 naar Groningen om chartermeester te worden bij het Rijksarchief in de provincie Groningen. In 1977 werd hij benoemd tot gemeentearchivaris van Groningen. Hij vervulde die functie tot 2002. Daarna werkte hij als historicus bij het RHC Groninger Archieven en is ook na zijn pensionering nog actief als onderzoeker en publicist.

Daadje van de Heerengracht.

Lees hier het hele artikel gemaakt door mevrouw Henderika A. Suerink-Klöne over Alida (Daadje) Overspiegel zoals genoemd in GroninGEN nummer 2 (2012), en haar bewogen leven. ([lees verder](#))

'AANDER LU BINNEN OOK LU'

Met een knipoog naar het thema 'Ik en Wij' van de maand van de geschiedenis organiseren Stad en Lande, de NGV en de Groninger Archieven in de eerste vier maanden van 2012 vier lezingen. Dit gebeurt onder de noemer 'Aander lu binnen ook lu', ofwel 'ieder mens heeft zijn waarde'. Over Groningers en hun dubbele identiteiten.

Want iedere Groninger maakt deel uit van verschillende groepen. Hij of zij kan Stadjer zijn, Ten Boerster of Damster of Veenkoloniaal. Liberaal, socialist of christen-democraat. Man of vrouw. Hervormd, gereformeerd, katholiek, ongelovig of ietsist. Of van Duitse, Joodse, Surinaamse of Molukse herkomst. Zo dragen we allemaal meerdere identiteiten met ons mee. Soms brengt dat conflicten met andere Groningers met zich mee, maar over het algemeen probeert iedereen in goede vrede met de ander te leven. Of toch juist niet?

Het programma:

- **15 februari 2012:** Jeroen Benders en Harm van der Veen over *Stadjers, Appingedammers en Veenkolonialen*
- **7 maart 2012:** Stefan van der Poel en Gert van Klinken over *joodse en gereformeerde Groningers*
- **28 maart 2012:** Lies Ast-Boiten en Mineke Bosch over *liberale volksverheffers en strijdbare vrouwen*
- **18 april 2012:** Otjep Rahantoknam en de Kees Kuiken over *Molukkers en Chinezen in Groningen*

Op zaterdag 12 november 2011 zal de heer Geerken een lezing houden over stukadoors uit het Oldenburgerland en hun relatie(s) met Groningen. Voor de illustraties in zijn voordracht zoekt hij contact met mensen die weten of er oud stucwerk van Oldenburgers te vinden is in boerderijen en buitenhuizen op het platteland of in herenhuizen in de steden en dorpen.

De namen van Oldenburgse stukadoors in Groningen kunnen staan in rekeningen of brieven in een boerderij- of familiearchief. Een groot aantal van die namen zijn vermeld in [Roots@Groningen](#) van januari 2011 (jaargang 18 nummer 1) op bladzijde 14 en 15. Wie informatie heeft, wordt verzocht contact met hem op te nemen via het volgende emailadres – ghgeerken@onsneteindhoven.nl of met de redactie van Roots - redactie@groningen.ngv.nl

Lezingen voorjaar 2011

In het voorjaar van 2010 hebben Groninger Archieven, de cultuurhistorische vereniging Stad & Lande en de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging een lezingenserie georganiseerd rond het thema Oorlog en Vrede. Deze reeks is zo succesvol verlopen dat we in het voorjaar van 2011 nog eens samen optrekken. Het thema is ditmaal

Land en Water, in aansluiting op het thema van de Dag van de Groninger Geschiedenis. Op elke lezingenavond zullen twee sprekers het woord voeren.

Najaarsprogramma 2010

Het najaarsprogramma 2010 wordt gevormd door een tweetal lezingen. De eerste lezing wordt gegeven door Prof. Dr. Hans Mol, hij zal in gaan op het onderwerp HISGIS: digitale kennis over landschap, erfgoed & sociaal/economische ontwikkelingen in het verleden. Deze lezing zal plaats vinden op woensdag 20 oktober.

De tweede lezing wordt verzorgd door de heer Voss. Centraal in de lezing staat de historie van en genealogisch onderzoek in Ost-Friesland. Deze lezing zal plaats vinden op zaterdag 13 november.

Lege bladzijden in Roots@Groningen nr. 2

Bij het drukken van Roots@Groningen nr. 2 van 2010 is er iets misgegaan waardoor de bladzijden 70, 71 en 72 leeg gebleven zijn. Er was geen tekst voor deze bladzijden gepland, u mist dus geen artikelen. Onze excuses voor het ongemak.

De Redactie

Veenkoloniale voorouderdag Veendam

Op 6 maart 2010 werd in het Veenkoloniaal museum te Veendam de Veenkoloniale voorouderdag gehouden. Dit evenement werd georganiseerd door onze NGV afdeling samen met het Veenkoloniaal museum.

Naast een informatiemarkt en workshops kon ook het museum bezocht worden. Aan het begin van de dag ontving burgemeester Ab Meijerman van Veendam het eerste exemplaar van het boekje 'Noar wèl is joen stroade nuimd?' uit handen van onze voorzitter Gert Zuidema. In dit boekje vindt u persoonlijke informatie over mensen, die van betekenis zijn geweest in het bestuurlijke, maatschappelijke en/of culturele leven in de Veenkoloniën en naar wie een straat is vernoemd.

Na afloop konden we terugkijken op een leuke en goed verlopen dag.

'Oorlog en Vrede in Groningen' Over vrede en vrijheid in de geschiedenis van onze provincie

De cultuurhistorische vereniging Stad&Lande, de afdeling Groningen van de NGV en het RHC Groninger Archieven organiseren in de periode van februari tot en met april 2010 een serie avonden rond het thema: Oorlog en Vrede in Groningen. Het is in mei 2010 al weer 70 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog begon en 65 jaar geleden dat Nederland bevrijd werd. Dat deze oorlog nog zo'n rol speelt in ons collectieve vaderlandse geheugen geeft wel

aan hoe ingrijpend een oorlog is. Dat was vroeger niet anders. In deze serie besteden wij vooral aandacht aan oorlog en vrede in onze provincie voor de Tweede Wereldoorlog.

Het programma luidt in het kort:

17 februari – Tot en met de middeleeuwen

10 maart – Vanaf de tachtigjarige oorlog

31 maart - Eerste helft van de 19e eeuw

14 april - Eerste Wereldoorlog

28 april - Tweede Wereldoorlog

Gedeputeerde Staten van Stad en Lande als rechtsprekend college.

Dit artikel betreft de sententies (vonnissen) van Gedeputeerde Staten van Stad en Lande als rechtsprekend college in de periode 13 februari 1683 t/m 24 september 1724. Groninger Archieven: Toegang 1. Inventaris der Archieven van de Staten van Stad en Lande, 1594-1798. Inventarisnummer 1350 is onderdeel van het register van criminele sententies, 1683-1798.

Het register van criminele sententies vermeldt ongeveer 160 militaire en 99 civiele rechtszaken. In dit artikel worden de civiele zaken behandeld. Een overzicht van de militaire zaken volgt in een aparte bijdrage.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Zilveren speld voor Antonia Veldhuis en Joop van Campen

Vrijdagmiddag 24 april jl. waren ongeveer 15 NGV-bestuursleden, redactieleden en enkele belangstellenden in de vergaderzaal van de Groninger Archieven verzameld voor een Bijeenkomst met verrassend karakter. Zo werd het tenminste op de website van de afdeling omschreven. Nadat alle aanwezigen voorzien waren van koffie of thee en een stevige plak Groninger notenkoek, begon voorzitter Gert Zuidema zijn verhaal. Hij benadrukte het belang van enthousiaste vrijwilligers voor een vereniging als de NGV. Vrijwilligerswerk is niet vrijblijvend: men zet zich er serieus voor in. En met een afdelingsblad en -website presenteer je je als afdeling. Al gauw bleek de aanleiding voor deze bijeenkomst. De uitreiking door Menno de Lange, die het hoofdbestuur van de NGV vertegenwoordigde, van een Zilveren NGV-Speld aan twee leden van onze afdeling: Antonia Veldhuis en Joop van Campen.

De eerste speld werd uitgereikt aan mevrouw Antonia Veldhuis. Vanaf begin jaren 90 was zij actief binnen de afdeling: als bestuurslid (tot februari 2000) en vanaf 1994 in de redactie van het toen nieuwe afdelingsblad HuppelDePup. Zij is de vormgeefster van van dit blad, en levert regelmatig bijdragen hiervoor, zoals de vaste rubriek [Allem@@l digit@@l](#).

Bovendien was en is zij vaak present op genealogische en andere dagen in de stand van onze afdeling. En daarvoor ontwierp zij menigmaal posters, badges etc.

De tweede speld werd uitgereikt aan een verraste Joop van Campen. Vanaf 1994 redactielid voor HDP, werd hij al snel gevraagd voor een bestuursfunctie. Op 11 februari 1999 volgde hij Anders Daae op als voorzitter van de afdeling Groningen. Twee landelijke genealogische dagen (2001 in Stadskanaal en 2008 in Groningen) werden onder zijn bewind gehouden. Verder zorgde hij voor goede contacten met de Groninger Archieven. Als voorzitter was hij geen generaal die bevelen uitdeelde, maar meer een strateeg, die overleg met anderen hoog in het vaandel had staan.

Onze afdeling kent nu vijf dragers van de Zilveren Speld. U ziet ze op het groepsportret hiernaast. Het ontvangen van een Zilveren Speld is niet voor iedereen weggelegd. Hoe exclusief het gezelschap van spelddragers is kunt u zien op de **Erelijst van de NGV**.

Het dagelijks brood. Drie eeuwen werk en inkomen in Groningerland

Dit voorjaar organiseren de NGV afdeling Groningen, de vereniging Stad&Lande en het RHC Groninger Archieven gezamenlijk drie lezingen over het thema: Het dagelijks brood. Drie eeuwen werk en inkomen in Groningerland: over Groningers, hun werkgelegenheid, hun werkloosheid, hun rijkdom en hun armoede van de 17e eeuw tot in de eerste helft van de 20e eeuw.

25 februari 2009, de heer A. Buursma

'Bedeelden bij het CWI' **11 maart 2009, de heer R. Paping** 'De levensstandaard van boeren, arbeiders en middenstanders op de Groninger klei in de 18e en 19e eeuw.' **25 maart 2009, de heer P. Kooij** 'Ondernemen in Groningen rond 1900'

Op zoek naar Groningse militairen in het Staatse leger voor 1795 (deel III)

In het nieuwe nummer van Roots@Groningen is een verkorte versie opgenomen van het artikel van Joop van Campen. U kunt het volledige artikel lezen door op **deze link** te klikken.

Downloaden van bijlagen nu in PDF

Vanaf heden zullen bijlagen die behoren bij artikelen die op de site geplaatst worden in PDF worden aangeboden. In recent geplaatste artikelen is dit reeds het geval. Vele bezoekers zullen voorzien zijn in een programma dat PDF-files kan openen. Een voorbeeld hiervan is Adobe Acrobat Reader. Mocht u deze niet hebben dan kunt u deze **hier** downloaden, zo kunt u de bijlagen blijven lezen.

Introductie Publicaties archief

Wegens het grote aantal publicaties dat op de site is gepubliceerd is besloten om gebruik te gaan maken van een Publicatie archief. In de linker balk treft u de vijf recentste publicaties

aan plus een knop om naar het Publicatie archief te gaan. Hierin staan alle publicaties gesorteerd op hoofdonderwerp. Tevens is ook de publicist vermeld.

[Klik hier om direct naar het Publicatie archief te gaan](#)

Groninger Kwartierstatenboek III

De definitieve versie van de op te nemen kwartierstaten is gepubliceerd, deze kunt u inzien **[via deze link](#)**.

Tevens kunt u **het boek bestellen**, alsmede de cd-rom van deel I. Zie ook menu-item aan de linkerzijde.

Vrijdag 7 en zaterdag 8 maart 2008: Workshop "Haal meer voorouders uit uw computer"

Surft u veel op internet en wilt u graag weten hoe u iets over uw familie kunt vinden? Of zoekt u naar uw familiegeschiedenis en wilt u graag weten wat het internet voor u kan betekenen? Dan laten wij u graag zien, met welke sites voor familieonderzoek u kunt beginnen en welke mogelijkheden deze websites bieden. De afdeling Groningen van de NGV en de Groninger Archieven organiseren daarvoor workshops op vrijdag 7 en zaterdag 8 maart 2008.

Afdelingsprogramma voorjaar 2008

- **12 april 2008, Lezing door de heer ir. R.A.J. Dix**
Vererving familienaam in vrouwelijke lijn
Eén van de dode punten, waar een genealoog in zijn onderzoek tegenaan loopt, is dat in een bepaalde plaats of gebied de gezochte familienaam wel voorkomt, maar dat om onverklaarbare redenen huwelijken of dopen niet worden gevonden. Aan de hand van een reeks voorbeelden uit verschillende regio's binnen Nederland en net over de grens zal spreker laten zien dat, vaker dan men denkt, de familienaam in vrouwelijke lijn is doorgegeven. Het meest extreme voorbeeld doet zich voor in zowel zijn eigen kwartierstaat als in die van zijn vrouw, waar een familienaam drie generaties in vrouwelijke lijn is doorgegeven. Het verschijnsel strekt zich uit over een lange periode, 16e-18e eeuw, daarna verdwijnt het. Reden genoeg om in slotbeschouwing in te gaan op de achtergronden van dit verschijnsel en de betekenis voor de genealogiebeoefening.

- **8 maart 2008, Lezing door de heer T. van Gestel**
De DNA-route in de genealogie
Elk levend wezen, dus ook elk mens, heeft een eigen archief bij zich. Dit archief bestaat uit het DNA, dat we van onze beide ouders hebben geërfd. En zij weer van hun ouders! Deze erfenis van onze ouders en voorouders is onvolledig, omdat het elke generatie gehalveerd wordt. Door dit archief te vergelijken met anderen is het mogelijk ouderschap en verwantschap uit te sluiten, dan wel zeer aannemelijk te maken. Zowel in de mannelijke lijn als in de vrouwelijke kunnen we met dit archief terug in de tijd. De DNA-route, die hierbij gereconstrueerd wordt, is een weergave

van de reis, die onze voorouders hebben afgelegd en wanneer deze plaats vond. Deze lezing gaat over ons DNA-archief en de mogelijkheden, die het biedt.

- **13 februari 2008, Lezing door de heer drs. R. Alma**
Genealogische bronnen van vóór 1600

Hoe verder terug in de tijd, des te moeilijker wordt het om genealogisch onderzoek te doen. Vóór 1600 is dat zeker het geval, omdat DTB of huwelijkscontracten, die in de latere eeuwen systematisch onderzoek mogelijk maken, ontbreken. Toch zijn er genoeg bronnen waarmee de genealogie verder teruggevoerd kan worden, maar makkelijk is dat niet. In deze lezing wordt aandacht besteed aan de bronnen die de genealoog ten dienste staan en de specifieke mogelijkheden en moeilijkheden daarvan.

Zaterdag 14 april gedurende de openstelling van het RHC: wordt 's middags door de heer **J.C. Lohmeijer**, oud-hoofd van de Biografische Documentatiedienst de lezing "*Het VC heeft veel meer dan u denkt en is dichter bij huis*" gegeven.

Het bestuur van de NGV afdeling Groningen maakt tot haar leedwezen bekend dat de plaatsvervangend voorzitter, tevens afdelingsafgevaardigde **Mattheus Johannes (Thijs) IJzerman** op 12 juli 2006 te Groningen na een moedig gedragen ziekte, maar toch nog onverwacht is overleden. Het in memoriam is begin september in ons afdelingsblad HDP verschenen.

Onder grote belangstelling vond de crematieplechtigheid plaats op 17 juli j.l. te Groningen.

Op het prikbord is de aankondiging geplaatst van het aanstaande oktober te verschijnen **Boelens-boek**.

Op vrijdag **31 maart 2006** spelde de voorzitter van de NGV, dhr. Bert Trap in een druk bezochte bijeenkomst met 50 gasten in het RHC GA aan onze vice-voorzitter en afdelingsafgevaardigde Thijs IJzerman de zilveren erespeld van de NGV op wegens zijn vele verdiensten.

19 maart 2006: Joop van Campen heeft een artikel geschreven over de **Officieren in het Regiment Nationalen 2**, met uitvoerige loopbaangegevens en genealogische informatie. Uiteraard ook via de menuknop publicaties toegankelijk.

4 feb. 2006: Aan de site is **Gruoninga** toegevoegd, met de inhoudsopgaven en registers van de afgelopen jaren. Zie het menu aan de linkerkant! Tevens is de serie **publicaties** uitgebreid met twee artikelen over het **Staatse Leger**, van de hand van onze voorzitter J. van Campen.